

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/26/2017
Identifikačné číslo spisu:	4416010130
Dátum vydania rozhodnutia:	08.01.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Harabin
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:4416010130.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Pavla Farkaša, na neverejnom zasadnutí 8. januára 2019, v trestnej veci obvineného X. V., pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a iné, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 3 T 30/2016, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 27. októbra 2016, sp. zn. 4To 80/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného X. V. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 25. augusta 2016, sp. zn. 3 T 30/2016, bol obvinený uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom porušovania domovej slobody v zmysle § 194 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák., na skutkovom základe, že 20. júna 2014, v čase o 24:00 hod. na Ulici P. v O. K., vnikol do rodinného domu číslo X, ktorého majiteľom je poškodený Y. L., tým spôsobom, že na uzamknutých zadných vchodových dverách rodinného domu roztrhol sieťku proti hmyzu o rozmeroch 30 x 30 cm a cez takto vzniknutý otvor, na ktorom sa nenachádzala sklenená výplň, preliezol dnu do rodinného domu, kde ho však v predsieni pristihol majiteľ - poškodený Y. L., ktorého vzápätí fyzicky napadol tým spôsobom, že ho najmenej dvakrát kopol do oblasti hrudníka a opakovane ho päťou udieral do oblasti tváre a najmenej jedenkrát ho rúčkou od sekery, ktorú si predtým vzal z komory rodinného domu, udrel do oblasti chrbta a hlavy a potom ešte pri odchode zdvihol zo zeme asi 12 l hlinenú nádobu s obsahom asi 6 l mlieka a túto hodil do poškodeného a z domu potom odišiel, čím spôsobil poškodenému Y. L. zranenia, a to tržnú ranu na hlave v oblasti temennej a v oblasti čela, krvnú podliatinu na hornom a dolnom viečku ľavého oka, zakrvácanie pod spojovkou ľavého oka, otras mozgu ľahkého stupňa, tržnú ranu na hornej pere úst, zlomeninu troch zubov vľavo hore, zmliaždenie chrbtice v oblasti driekovej ľahšieho stupňa, trhlinu na ľavej obličke, tržnú ranu na ľavej nohe s poškodením šľachy natáhovača, pomliaždenie V. prsta a zlomeninu V. predpriehlavkovej kosti ľavej nohy, podľa znaleckého posudku z odboru zdravotníctva - odvetvie súdne lekárstvo s dobou liečenia a práceneschopnosti do 6 týždňov a škodu poškodením sieťky a rozbitím hlinenej nádoby s obsahom 6 l mlieka vo výške najmenej 14,30 eura.

Uložený mu bol podľa §§ 194 ods. 2, 41 ods. 1, 38 ods. 2, 4, 37 písm. h/, m/, 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody dvadsaťosem mesiacov, na výkon ktorého ho súd zaradil do ústavu so stredným stupňom stráženia. V zmysle § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného L. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Odvolanie V. proti rozsudku okresného súdu Krajský súd v Nitre uznesením z 27. októbra 2016, sp. zn. 4 To 80/2016, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Uznesenie odvolacieho súdu napadol obvinený dovolaním. Odôvodnil ho podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. tým, že okresný a krajský súd rozhodli na základe nezákonne získaného dôkazu. Z dôkazného prostriedku prehliadky tela a odobratia DNA obvinenému, súdy svojvoľne hodnotili dôkazy bez akceptovateľného logického základu, zdôraznil existenciu opomenutých dôkazov. Znalec KEÚ z odboru genetika, RNDr. Lehotský v posudku aj na hlavnom pojednávaní uviedol, že stopa č. 1.1 z čepele orezávacieho nožika nepatrila obvinenému, ale je zhodná so zaistenou stopou biologického pôvodu z poriska sekery. Dovolateľ tak sekeru nedržal, neprišiel s ňou do kontaktu, útočník, ktorý spáchal časť skutku však voči poškodenému viedol aj útok sekerou. Znalec sa vyjadril, že tieto stopy by mohli patriť poškodenému a domácej osobe, navštevujúcej poškodeného. Poškodený sa vyjadril, že nikdy predtým olamovací, orezávací nožik nedržal, neprišiel s ním do kontaktu a musel ho priniesť páchatel'. Nôž sa pritom našiel až pri následnej obhliadke miesta činu. Za nepochybné považoval, že nožik pred spáchaním skutku držala aj iná osoba. Touto osobou mohol byť poškodený. Môže sa jednať aj o priameho páchatel'a skutku, pričom vo vzťahu k stope 1.1 je zhodná biologická stopa zo sekery, ale pozitívna stopa z poriska sekery vo vzťahu k V. identifikovaná nie je. OČTK nesprávne odobrali DNA profily a označili FTA karty. Okresný a krajský súd pochybili, keď nedoplnili znalecké dokazovanie a len na základe stopy 1.2 prijali záver o prítomnosti dovolateľa na mieste činu, i keď existujú stopy, dokonca zhodné so stopami na predmete použitom na útok. Zdôraznil nedostatky pri metódach odobratia DNA profilov, so známami manipulácie. V. bol v rozhodnom čase 4.- 5. augusta 2014 v procesnom postavení podozrivého a 4. augusta 2014 bol vypočutý vyšetrovateľom v procesnom postavení svedka. Podozrivú osobu však nemožno vypočúvať ako svedka, táto výpoveď je procesne nepoužiteľným dôkazom, na podklade ktorého však dovolateľovi bolo vznesené obvinenie, absentuje tiež predvolanie na tento výsluch. Bukálny výter bol odobratý 4. a nie 5. augusta 2014 ako to vyplýva z príkazu na prehliadku tela. Zápisnica bola sfaľovaná. Z odberu steru 4. augusta 2014 neexistuje zápisnica o procesnom úkone, smerujúcom k získaniu dôkazu, nemožno preto verifikovať dodržanie zákonnosti a procesného postupu pred jeho vykonaním. Z bukálneho steru zo 4. augusta 2014 vychádza aj znalecký posudok RNDr. Lehotského. Ster bol odobratý bez zákonného poučenia v zmysle §§ 85 ods. 5, 155 ods. 1, 2, 3, 4 Tr. por. Nezákonnosť postupu zakladá aj vykonanie odberu kriminalistickým technikom. Procesný úkon na vykonanie dôkazu musí vždy vykonať OČTK, ktorým je vyšetrovateľ PZ. Technik vykonáva iba akt podliehajúci pod procesný úkon. Vyšetrovateľ 5. augusta 2014 spísal zápisnicu o prehliadke tela, nedokázal vysvetliť, prečo sa podľa zápisnice odber uskutočnil 5. augusta 2014 a nezrovnalosti i manipulácie so zápisnicou a príkazom. Policajt si 5. augusta 2014 zabezpečil súhlas prokurátora vo vzťahu k príkazu, ktorý vykonal sám. Nemožno zistiť či bukálny ster už mal odobratý ako ani zákonnosť jeho postupu. Spochybnil pravosť podpisov na zápisnici a potvrdení o doručení príkazu na prehliadku tela. Bukálny výter je podstatným dôkazom, najmä vo vzťahu k stope nájdenej na olamovacom orezávacom nožíku. Podľa rozhodnutí EŠLP John Murray proti UK alebo Saunders proti UK možno vzorky DNA získať aj donútením, keďže existujú bez vôle dotknutej osoby a dochádza tým k prelomeniu zásady sebaobviňovania. Je vždy nutné riadne poučiť osobu, ktorej bola vzorka odobratá, v závislosti od jej procesného postavenia. Procesný nedostatok neospravedľňuje ani predchádzajúci výsluch a poučenie V. v postavení svedka, aj vo vzťahu k odobratiu vzorky DNA. O forénny dôkaz stopy 1.2 z olamovacieho nožika s osobou obvineného nemožno oprieť vinu ako o priamy dôkaz, lebo jeho zákonnosť nemožno verifikovať. V rámci získavania dôkazov a porovnania DNA profilov zostali pochybenia, vnášajúce do znaleckých záverov nezrovnalosti vedúce k možnej prítomnosti tretej osoby na mieste činu. V nadväznosti na to obvinený vyjadril potrebu ďalšieho dokazovania. Spochybnil tiež zákonnosť rekognície z 23. septembra 2014, keďže nebola zopakovaná po vznesení obvinenia. Poškodený, ktorý opoznával útočníka sa nemal možnosť vyjadriť k § 130 Tr. por. L. sa pri prvom

priamom kontakte s dovolateľom počas vyšetrovania vyjadril, že páchatel' bol oveľa vyšší ako tento, pri opise útočníka neuviedol jeho výrazné črty tváre. Rekogníciu považuje za nezákonnú z dôvodu nedodržania postupu v zmysle § 126 ods. 1 Tr. por. vyšetrovateľom, lebo nevyzval poškodeného, aby pred predložením fotoalbumov útočníka opísal. Neexistuje jediný zákonne vykonaný priamy dôkaz voči obvinenému. Záver o jeho vine je nesprávny a založený na nezákonných dôkazoch. Okresný súd nesprávne hodnotil nepriamy dôkaz, správu spoločnosti R. O. K., podľa ktorej na autobusovej zastávke Perla v O. K. nastúpil iba jeden cestujúci, ktorý si kúpil lístok do obce V.. Obec P., do ktorej mal cestovať V. je na pravidelnej trase autobusu, pričom obce sú v tesnej blízkosti. Tento dôkaz bez ďalšieho nemožno hodnotiť v neprospech dovolateľa. V súvislosti s dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. vytkol nesprávnu kvalifikáciu vo vzťahu k sieťke a vchodovým dverám v zmysle § 194 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. Sieťku na okne nemožno považovať za prekážku vo vzťahu k dverám a naopak. Vždy musí ísť o tú istú prekážku, majúcu súčasne za účel zabrániť vniknutiu. Sieťka vo svojej účelnosti zabráňuje vniknutiu hmyzu do obytného domu, nie osobám. Navrhol vysloviť porušenie zákona rozsudkom okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu v ustanoveniach § 319 Tr. por. a § 155 ods. 1, 2, 3, 4 Tr. por. vo vzťahu k § 85 ods. 5 Tr. por., s poukazom na § 130 Tr. por. a §§ 156, 194 ods. 1, 2 Tr. zák., napadnuté rozhodnutia zrušiť a krajskému súdu prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Žiadal, aby nebol vzatý do väzby.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Nové Zámky (ďalej len „okresná prokurátorka“) vyjadrila názor, že v prerokúvanej veci nie je prítomný žiaden z dovolacích dôvodov uplatnených obvineným. Súd zistil skutkový stav, bez akýchkoľvek pochybností vykonanými dôkazmi, výsluchom poškodeného L., zápisnicami o rekognícii, o konfrontácii, znaleckými posudkami z odboru kriminalistika - genetická analýza a zdravotníctvo - súdne lekárstvo, preukazujúcimi, že sa skutok stal, je trestným činom a dopustil sa ho V.. Navrhla dovolanie odmietnuť.

Poškodený sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods. 1, 2 písm. h/, 566 ods. 3, 369 ods. 2 písm. b/, 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Splňa podmienky podľa § 373 ods. 1, 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a/, b/, d/, e/ ani f/ Tr. por.

Na neverejnom zasadnutí v zmysle § 381 Tr. por. najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. (prvá veta) dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno ako okolnosť použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Je preto určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených väd v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúvané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietat' niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.).

K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Vo vzťahu k tomuto dôvodu je potrebné poznamenať, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z toho potom logicky vyplýva, že v rámci neho možno úspešne uplatňovať aj nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ale len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

Na podklade vyjadreného treba konštatovať, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. Aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, 3 písm. d/ Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozs. č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen p. Turecku, rozs. č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší p. Holandsku, Visser p. Holandsku, rozs. č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al -Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozs. č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Podľa § 155 Tr. por.

ods. 3 osoba podozrivá zo spáchania trestného činu a obvinený sú povinní strpieť odobratie daktyloskopických odtlačkov, ktoré vykoná policajt, a odobratie vzorky na účel analýzy deoxyribonukleovej kyseliny; pri odbere vzoriek na účel analýzy deoxyribonukleovej kyseliny sa postupuje podľa osobitného predpisu. V prípade, že podozrivá osoba alebo obvinený po márnej výzve odmietne dobrovoľne strpieť úkony uvedené v tomto odseku, môžu byť tieto vykonané proti ich vôli na základe príkazu podľa odseku 4.

ods. 4 príkaz na prehliadku tela, na odber krvi alebo na iný obdobný úkon vydá predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní prokurátor alebo s jeho súhlasom policajt. Príkaz musí byť vydaný písomne a musí byť odôvodnený.

ods. 5 ak na účely dokazovania treba zistiť totožnosť osoby, ktorá sa zdržiavala na mieste činu, je osoba, o ktorú ide, povinná strpieť úkony potrebné na také zistenie vrátane odobratia daktyloskopických odtlačkov.

ods. 6 o povinnosti podľa predchádzajúcich odsekov treba túto osobu poučiť a upozorniť ju na následky nevyhovenia výzve alebo príkazu na jej splnenie.

V zmysle zákona č. 417/2002 Z. z. o používaní analýzy deoxyribonukleovej kyseliny na identifikáciu osôb

§ 3 Odoberanie vzoriek

ods. 1 vzorku možno na účel analýzy deoxyribonukleovej kyseliny odobrať

a/ osobe, ak tak ustanovuje osobitný zákon v súvislosti s identifikáciou osôb na účely trestného konania, pátrania po nezvestných osobách a s identifikáciou osôb neznámej totožnosti na plnenie úloh orgánov činných v trestnom konaní, Policajného zboru a Železničnej polície,

b/ osobe vo výkone trestu odňatia slobody; táto je povinná odobratie vzorky strpiet',
c/ biologickým rodičom, deťom a iným príbuzným nezvestnej osoby, ak ide o pátranie po nezvestnej osobe.

ods. 2 osobám podľa odseku 1 písm. c/ možno odobrať vzorku len s ich predchádzajúcim písomným súhlasom alebo s predchádzajúcim písomným súhlasom ich zákonného zástupcu.

ods. 3 odber vzorky vykonáva príslušník Policajného zboru alebo príslušník Železničnej polície (ďalej len „policajt“), alebo orgán činný v trestnom konaní; odber si môže vykonať aj osoba sama za prítomnosti policajta alebo orgánu činného v trestnom konaní. Ak ide o vzorku, ktorej odberom je narušená telesná integrita človeka alebo ktorá je odoberaná z intímnej časti ľudského tela, jej odber vykonáva na základe písomnej žiadosti policajta alebo orgánu činného v trestnom konaní zdravotnícky pracovník. Odber vzorky sa vykonáva spôsobom, ktorý nesmie ohroziť zdravie osoby ani ponížiť jej ľudskú dôstojnosť.

§ 5 Databáza

ods. 1 databázu zriaďuje, prevádzkuje a spravuje Policajný zbor.

ods. 2 databáza obsahuje profily deoxyribonukleovej kyseliny vzoriek

a/ zaistených na mieste trestného činu alebo na inom mieste, ktoré má súvislosť s trestným činom,

b/ odobratých osobám uvedeným v § 3 ods. 1 písm. a/ a b/,

c/ odobratých osobám uvedeným v § 3 ods. 1 písm. c/ a vzoriek zaistených v súvislosti s pátraním po nezvestných osobách; tieto profily sa využívajú iba pri pátraní po nezvestných osobách a identifikácii osôb neznámej totožnosti.

§ 7 Poskytovanie údajov z databázy

Databáza je súčasťou informačných systémov Policajného zboru a pri poskytovaní údajov z tejto databázy sa postupuje podľa osobitného zákona.

Úkony spočívajúce v odobratí pachovej stopy, vzorky vlasov a bukálneho steru, ktorých cieľom je získanie objektívnych dôkazov pre forenzné vyšetrenie a ktoré nevyžadujú aktívne konanie obvineného, či podozrivého, ale len ich strpenie, nie je možné považovať za úkony, ktorými by bol obvinený alebo podozrivý donucovaný k neprípustnému sebaobviňovaniu. K zabezpečeniu súčinnosti obvineného, či podozrivého pri zabezpečovaní týchto dôkazov je preto možné použiť aj zákonné donucovacie prostriedky (sp. zn. PL. ÚS 30/2010).

Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že Trestný poriadok síce výslovne neobsahuje žiadne kritériá delenia dôkazov, či ich dôkaznej hodnoty, avšak teória trestného práva procesného ako aj súdna prax už dlhodobo vychádzajú z toho, že podľa pomeru k záveru, ktorý súd z vykonaných dôkazov vyvodzuje, sa dôkazy delia na priame a nepriame. Za priamy dôkaz sa považuje taký dôkaz, ktorý priamo potvrdzuje alebo vyvracia dokazovanú skutočnosť (napríklad výpoveď svedka, ktorý priamo pozoroval udalosť, o ktorej vypovedá). Za nepriamy dôkaz (tzv. indíciu) sa považuje taký dôkaz, ktorý poukazuje na inú skutočnosť, teda nie priamo na tú, ktorá je predmetom dôkazu, ale z tejto skutočnosti si môže OČTK alebo súd urobiť záver o existencii alebo neexistencii dokazovanej skutočnosti. Nepriame dôkazy pritom pôsobia ako podporné dôkazy vo vzťahu k priamym dôkazom.

Dovolateľ v rámci tohto dovolacieho dôvodu spochybnil zákonnosť záverov doplnku k znaleckému posudku č. 5-2/2014 z 22. augusta 2014, znalca pre odbor kriminalistika a odvetvie genetická analýza, RNDr. Ivana Lehockého, PhD. (č. l. 49 a nasl.). Úlohou znalca v posudku bolo porovnať biologické stopy na čepeli olamovacieho noža o dĺžke cca 10 cm (stopa č. 1), zaisteného na mieste činu s porovnávacím materiálom, bukálnym sterom od osoby X. V. V zmysle časti II. Posudok, bol znalcovi pod bodom 1. predložený na skúmanie predmet č. 1 - obálka strednej veľkosti označená „ČVS: ORP-430/1- VYS-NZ-2014, Bukálny ster - DNA, svedok X. V., nar. XX. XX. XXXX/XXXX, trv. bytom O. K., ul. M. č. XX“, v nej sa nachádzala malá obálka s označením „ČVS:ORP-430/1-VYS-NZ-2014,

Bukálny ster - DNA, Svedok X. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. K., ul. M. č. XX, v O. K. 04. 08. 2014 o 13.30 hod., Krim. Tech. OKP OR PZ N. Zámky npor. Z. L.“ - 1 ks FTA karta s označením „X. V.“, bola odobratá vzorka formou strihu na izoláciu a analýzu DNA, analýza bola úspešná. Znalec v III. Závère posudku konštatoval zhodu DNA profilu zisteného z porovnávacieho profilu dovolateľa a profilu zisteného z druhého konca odlamovacej čepele orezávacieho nožika, a teda že pôvodca porovnávacieho materiálu označeného „X. V., nar. XX.XX.XXXX“ je pôvodcom biologického materiálu zaisteného zo stopy č. 1, steru z odlamovacej čepele orezávacieho nožika. Čepel noža bola zaistená pri obhliadke miesta činu, vykonanej bezprostredne po čine 21. júna 2014 od 2.50 hod do 4.10 hod., pri dodatočnej obhliadke miesta činu 3. júla 2014 bola ako dôkaz zaistená sekera s drevenou rúčkou a kovovou čepeľou o dĺžke 15 cm (č. l. 73).

Najvyšší súd zo spisu zistil, že obvinený bol v prípravnom konaní 4. augusta 2014 o 13.00 hod vypočutý ako svedok v trestnej veci zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b/, 3 písm. a/ Tr. zák. v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví v zmysle § 156 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. Vyšetrovateľ dovolateľa poučil podľa §§ 127, 130 ods. 1, 2, 131 ods. 1, 129, 136 ods. 1, 2, 138, 140 ods. 1, 263 ods. 1, 2, 3, 4 Tr. por. a § 2 ods. 20 Tr. por. a o následkoch krivého obvinenia a krivej výpovede v zmysle §§ 345, 346 Tr. zák. Dovolateľovi bolo až následne vznesené obvinenie. Na jeho výpoveď vykonanú v procesnej pozícii svedka súd neprihliadal.

Podľa doplnku k znaleckého posudku č. 5 - 22/2014 bol znalcovi predložený na skúmanie biologický materiál, ktorý mal byť vyšetrovateľovi PZ dobrovoľne poskytnutý V., po skončení jeho výsluchu v postavení svedka 4. augusta 2014. (č. l. 49 a nasl.) Je potrebné prisvedčiť dovolateľovi, že sa jednalo o procesný úkon podľa Tr. por. a OČTK sú povinné o každom úkone vyhotoviť zápisnicu, z ktorej možno verifikovať zákonnosť postupu pri získavaní dôkazu z tohto dôkazného prostriedku, najmä za tvrdenia vyšetrovateľa PZ o tom, že bukálny ster na analýzu DNA bol technikovi poskytnutý dobrovoľne. Prokurátor súhlas s príkazom vyšetrovateľa OR PZ, OKP Nové Zámky z 5. augusta 2014 na prehliadku tela a obdobné úkony podľa § 155 ods. 2, 4 Tr. por. na odber sterov na analýzu DNA udelil až 5. augusta 2014. V zápisnici o prehliadke tela je konštatované, že obvinený sa prehliadke tela a odobratiu potrebných stôp dobrovoľne podrobí. Následne bol obvinený vyzvaný na podrobenie sa odberu bukálneho steru DNA, ktorý mu bol kriminalistickým technikom odobratý.

Vzhľadom na vyjadrené je dovolací súd toho názoru, že doplnok k znaleckému posudku treba hodnotiť ako dôkaz nezákonný a procesne nepoužiteľný. Nezákonnosť doplnku k znaleckému posudku v zmysle tzv. doktríny ovocia z otráveného stromu (doktrína vylučovacích noriem) zakladá nezákonnosť vzorky bukálneho výteru zo 4. augusta 2014, pretože zákonnosť vykonania tohto procesného úkonu, upraveného trestným poriadkom nemožno zistiť, nakoľko o odbere neexistuje relevantný zápis. Rozporné je tiež tvrdenie, že vzorka mala byť poskytnutá dobrovoľne so zápisnicou o prehliadke tela, podľa ktorej k odňatiu výteru došlo na základe príkazu policajta, so súhlasom okresného prokurátora v zmysle § 155 ods. 3, 4 Tr. por.

V tejto súvislosti ale dovolací súd poukazuje na to, že na mieste činu bola zaistená stopa č. 1 - čepel odlamovacieho noža. Znaleckým posudkom znalca RNDr. Ivana Lehockého, PhD. č. 5/2014 z 21. júla 2014, z odboru kriminalistiky, predmetom ktorého bolo vykonať znalecké skúmanie - 1./ stopy č. 1 - čepele odlamovacieho noža o dĺžke cca 10 cm, 2./ stopy č. 2 - 1 ks sekery s drevenou rúčkou o dĺžke 44 cm a kovovou čepeľou o dĺžke 15 cm, 3./ bukálneho steru od osoby Y. L. (domáca osoba) a 4./ bukálneho steru od osoby L. T. (domáca osoba). DNA profil zistený zo stopy č. 1 (ster č. 1.2 zaistený z druhého konca odlamovacej čepele orezávacieho nožika) bol vložený do národnej databázy DNA profilov. Porovnaním v indexoch DNA profilov stôp zistených z miest trestných činov, podozrivých, obvinených a právoplatne odsúdených osôb bola zistená zhoda s DNA profilom biologickej stopy evidovanej v národnej databáze DNA profilov pod ID: 2009ZB0030 s profilom osoby, uloženým v databáze DNA profilov Holandska pod číslom ID RET881#01 (PPZ-KEU-BA-EXP-2014/10559). Podľa listu Ministerstva vnútra SR, Prezídia Policajného zboru, z Úradu medzinárodnej spolupráce, Národnej ústredne Interpol z 26. augusta 2014, č. PPZ - MPS-NUI-4275/2014 -KO bolo prostredníctvom Inetpolu Haag zistené, že DNA profil ID RET881#01 patrí osobe: X. V., nar. XX. XX. XXXX, M.,

slovenská národnosť, bukálny ster v súvislosti s krádežou v Amsterdame z 10. apríla 2006, prípad č. 10/701115-06 (č. l. 80). Predmetný záver vyplýva aj zo znaleckého posudku č. 5/2014 z 21. júla 2014.

Výetrovateľ OR PZ, OKP Nové Zámky následne uznesením z 30. septembra 2014, ČVS: ORP-430/1-VYS-NZ-2014 JM dovolateľovi vzniesol obvinenie zo zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b/ 3 písm. a/ Tr. zák. v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. (doručené 18. novembra 2015).

Najvyššiemu súdu je známy obdobný prípad, prerokúvaný na Krajskom súde v Bratislave v konaní pod sp. zn. 4 To 148/2014, v ktorom sa vina zakladala taktiež na nepriamom dôkaze - náleze biologickej stopy DNA obvineného na mieste činu, pričom odvolací súd vyslovil názor že „cigaretový ohorok nájdený na mieste činu, obsahujúci DNA obžalovaného priamo preukazuje iba to, kto túto cigaretu vyfajčil či presnejšie, kto ju mal v ústach a tak na nej zanechal svoju biologickú stopu. V žiadnom prípade cigaretový ohorok nájdený na mieste činu a ani DNA obžalovaného, ktorú obsahoval, nepreukazuje kedy bola táto cigareta fajčená (t. j. kedy ju mal obžalovaný v ústach) a rovnako tak nepreukazuje ani to, kde (na ktorom mieste) bola fajčená. Z uvedeného vyplýva, že cigaretový ohorok nájdený na mieste činu je možné považovať iba za nepriamy dôkaz, len za dôkaz pomerne vzdialený dokazovanej skutočnosti. II. Ak by sme prijali predpoklad prokurátora o tom, že cigaretový ohorok musel na mieste činu, v čase činu zanechať len obžalovaný a tento dôkaz by mal stačiť na výrok o vine obžalovaného, potom by páchatelom trestných činov stačilo na spochybnenie svojej účasti na trestnej činnosti len napríklad to, že by rozsypali nazbierané cigaretové ohorky rôznych osôb na mieste činu. Založiť výrok o vine obžalovaného len na takomto vzdialenom nepriamom dôkaze je preto neprijateľné a nemožné. Možno preto uzavrieť, že jeden nepriamy dôkaz nestačí k preukázaniu dokazovanej skutočnosti. K tomu by muselo byť k dispozícii viacero nepriamych dôkazov, nakoľko nepriamy dôkaz má svoju hodnotu len v spojení s inými dôkazmi. Nepriame dôkazy vedúce k dôvodnému podozreniu voči obžalovanému, ktoré však nevylučujú reálnu možnosť, že páchatelom trestného činu mohla byť aj iná osoba, nie sú dostatočným podkladom pre uznanie viny obžalovaného (R 38/1970 - I.)“. Obdobný záver konštatoval najvyšší súd v uznesení zo 6. júna 2017, sp. zn. 4 Tdo 49/2016. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné poukázať na skutkovú odlišnosť spočívajúcu v tom, že v trestnej veci sp. zn. 4 Tdo 49/2016, sa jednalo o nález stopy na mieste verejne prístupnom, a to v stávkovej kancelárii, ktorú obvinený, oslobodený spod obžaloby, pravidelne navštevoval. V prerokúvanej veci však bol biologický materiál dovolateľa nájdený na čepeli olamovacieho noža nájdeného v obydli, v dome poškodeného L., ktorý sa pred činom s obvineným nepoznal. Nájdený bol pri obhliadke vykonanej bezprostredne po spáchaní trestného činu a v trestnej veci obvineného sa nejedná o prípad takej dôkaznej núdze, ako tomu bolo v konaní, sp. zn. 4 To 148/2014.

Dovolateľ spochybnil aj zákonnosť rekognície z 23. septembra 2014, pre nedodržanie zákonného postupu podľa § 126 ods. 1 Tr. por., lebo poškodený nebol vyetrovateľom PZ vyzvaný, aby pred predložením fotoalbumov útočníka opísal. Poškodený pri výsluchu v prípravnom konaní 21. júna 2014 o 4.30 hod, bezprostredne po čine OČTK popísal osobu, ktorá ho napadla. Výpoveď predchádzala rekognícii 23. septembra 2014, počas ktorej poškodený zhodne pri rekognícii č. 1 a 2 z viacerých fotografií osôb podobného zovňajšku, predložených vyetrovateľom označil ako osobu, ktorá 20. júna 2014 vnikla do jeho rodinného domu v O. K. a fyzicky ho napadla, fotografiu X. V. Z povahy úkonu je zrejmé, že na tento neopakovateľný procesný úkon nemožno v celom rozsahu vzťahovať zásadu kontradiktórnosti obdobne, ako je tomu pri použití informačno-technických prostriedkov či prostriedkov operatívno - pátracej činnosti. S poukazom na vyjadrenú zásadu a charakter úkonu nemožno požadovať opakovanie tohto úkonu za účasti obvineného a obhajcu na hlavnom pojednávaní, pretože rekognícia poškodeným bola v tejto trestnej veci podkladom na vznesenie obvinenia V., pričom bola vykonaná po začatí trestného stíhania vo veci. Zápisnica z rekognície však bola riadne oboznámená na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom 25. augusta 2016, obvinený k tejto na výzvu súdu podľa § 271 ods. 1 Tr. por. pripomienky nevzniesol. Najvyšší súd zdôrazňuje, že OČTK pochybili pri nedodržaní zákonného postupu rekognície v zmysle § 126 ods. 1 Tr. por., spočívajúcom v tom, že vyetrovateľ PZ L. pred opoznávaním nevyzval na opis obvineného, ale nesprávne hneď pristúpil k tomu, že poškodenému ukázal obvineného spolu s fotografiami osôb podobného zovňajšku. Na druhej strane je

ale potrebné skonštatovať, že poškodený obvineného opísal už vo výpovedi 21. júna 2014, predchádzajúcej rekognícii.

Napriek vyjadrenému je dovolací súd toho názoru, že vina obvineného je spoľahlivo preukázaná množstvom ďalších priamych aj nepriamych dôkazov. Jednak výsluchom poškodeného L., konfrontáciou medzi obvineným a poškodeným v prípravnom konaní (č. l. 154 -156), znaleckým posudkom znalca RNDr. Lehockého, PhD. č. 5/2014, ktorým bola zistená zhoda biologického materiálu izolovaného z čepele noža, nájdenej na mieste činu s DNA profilom biologickej stopy V., evidovanej v národnej databáze DNA profilov a súčasne v databáze profilov Holandska, znaleckým posudkom znalca z odboru zdravotníctva, MUDr. Gavalu a výsluchmi svedkýň V., V., príslušníkom PZ I. a ďalšími.

Dovolateľ ďalej prehodnocoval skutkové zistenia súdov, najmä správu dopravnej spoločnosti, stopy zistené na sekere, ktorou bol vedený útok a ďalšie skutkové okolnosti a domáhal sa tak priaznivejšieho hodnotenia. Námietky obvineného prevažne smerujú k skutkovým zisteniam súdov, smerujúcich k hodnoteniu jednotlivých, vo veci vykonaných dôkazov, ktorých preskúmanie je v dovolacom konaní vylúčené. V dovolaní dochádza k záveru o nerešpektovaní jeho predstavy pri hodnotení dôkaznej situácie. V naznačenom rozsahu namieta pochybenia v skutkových zisteniach ustálených vo veci činnými súdmi a v nimi vykonanom hodnotení dôkazov. Domáha sa pritom zmeny skutkových záverov, vedúcich ku konštatovaniu, že stíhaného skutku sa nedopustil, napriek tomu, že súdy oboch stupňov dospeli k opačnému záveru. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. Znamená to, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Tieto skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku potom poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov zločinov ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a porušovania domovej slobody v zmysle § 194 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. nie je prítomný.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolací súd na podklade tohto dôvodu uvádza, že jedným z dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať je založenie rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Potrebné je tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii, dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a preto dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený prehodnocovať dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Podľa § 194 Tr. zák. Porušovanie domovej slobody

ods. 1 kto neoprávnene vnikne do obydlia iného alebo tam neoprávnene zotrvá, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

ods. 2 písm. b/ odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 prekonaním prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu.

Obvinený v rámci tohto dovolacieho dôvodu namietal nenaplnenie zákonného znaku kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 2 písm. b/ Tr. zák., spáchanie činu prekonaním prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu. Pokiaľ ide o vchodové dvere tvrdil, že prekážku nemožno vzťahovať na sieťku na okne. Musí ísť o prekážku, majúcu za účel zabrániť vniknutiu.

Konajúce súdy skutok v dotknutej časti ustálili tak, že obvinený vnikol do rodinného domu č. X poškodeného tým spôsobom, že na uzamknutých zadných vchodových dverách domu roztrhol sieťku proti hmyzu o rozmeroch 30 x 30 cm a cez vniknutý otvor, na ktorom sa nenachádzala sklenená výplň preliezol do rodinného domu. Z takto zisteného a ustáleného skutkového stavu, ktorým ako už bolo vyššie zdôraznené, je dovolací súd viazaný (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), ako aj s poukazom na závery vykonaného dokazovania, predovšetkým na zápisnicu z obhliadky miesta činu z 21. júna 2014, považuje najvyšší súd právnu kvalifikáciu skutku za nepochybnú aj v časti spôsobu spáchania činu prekonaním prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu, lebo V. pri vniknutí do domu prekonal prekážku, zadné vchodové dvere, ktorých výplň bola čiastočne nahradená sieťkou proti hmyzu.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. zjavne naplnený nebol.

Najvyšší súd na podklade vyjadreného rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.